

Sygn. akt II S 14/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Starosta

Sędziowie: SO Janusz Kasnowski

SO Aurelia Pietrzak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa T. T.

przeciwko A. J.

o zachówek

na skutek skargi powoda T. T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w toku sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy w (...) sygn. akt I C 647/16 (poprzednio I Nc 365/15)

postanawia:

o d d a l i ć s k a r g ę .

SSO Piotr Starosta SSO Janusz Kasnowski SSO Aurelia Pietrzak

sygn. akt: II S 14/16

UZASADNIENIE

T. T. wniósł skargę, w której domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania z jego powództwa przeciwko A. J. o zachówek prowadzonego przed Sądem Rejonowym w (...)w sprawie I Nc 365/15. W związku z tym domagał się przyznania od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 5.000 zł oraz zasądzenia kosztów postępowania. W uzasadnieniu skarżący podał, że pozew w powyższej sprawie wpłynął do Sądu w dniu 20 lutego 2015 r. i dotąd w sprawie nie wyznaczono jeszcze nawet pierwszego terminu rozprawy, a suma istniejących w sprawie opóźnień wyniosła według skarżącego aż 263 dni.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w (...) zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi wskazując w uzasadnieniu, że w sprawie nie nastąpiło takie przekroczenie rozsądnego terminu rozpoznania sprawy, które zasługiwałoby na stwierdzenie przewlekłości postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 20 lutego 2015 r. wpłynął do Sądu Rejonowego w(...) pozew T. T. przeciwko A. J. o zapłatę kwoty 20.000 zł tytułem zachowku. Tego samego dnia sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt: I Nc 365/15.

Dowód: zarządzenie /k.1 akt sprawy I Nc 365/15/,

pozew /k.2-4 akt sprawy I Nc 365/15/.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 11 marca 2015r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w (...) uwzględnił powództwo w całości. Zarządzenie o jego doręczeniu zostało wykonane 1 czerwca 2015 r.

Dowód: nakaz zapłaty z dnia 11.03.2015 r. /k.13 akt sprawy I Nc 365/15/,

zarządzenie z dnia 11.03.2015 r. /k.13v akt sprawy I Nc 365/15/.

W dniu 16 czerwca 2015 r. wpłynął do Sądu sprzeciw pozwanej od nakazu zapłaty zawierający wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych.

Dowód: sprzeciw od nakazu zapłaty /k.16-19 akt sprawy I Nc 365/15/.

Zarządzeniem z dnia 10 lipca 2015 r. referendarz sądowy wezwał pozwaną o usunięcie braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez przedłożenie wypełnionego formularza o stanie rodzinnym, majątku i dochodach – w terminie tygodniowym od dnia doręczenia, pod rygorem zwrotu tego wniosku. Zarządzenie to zostało wykonane w dniu 17 września 2015 r.

Dowód: zarządzenie z dnia 10.07.2015 r. /k.16 akt sprawy I nc 365/15/.

W dniu 28 września 2015 r. wpłynęło do Sądu oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku i źródłach utrzymania pozwanej. Postanowieniem z dnia 1 października 2015 r. referendarz sądowy oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie jej od ponoszenia kosztów sądowych. Zarządzenie o doręczeniu tego orzeczenia zostało wykonane w dniu 15 grudnia 2015 r.

Dowód: oświadczenie pozwanej /k.30-47 akt sprawy I Nc 365/15/,

postanowienie z dnia 01.10.2015 r. /k.48-48v akt sprawy I Nc 365/15/.

Zarządzeniem z dnia 2 marca 2016 r. wpisano sprawę do repertorium „C”, zaś w dniu 16 marca 2016 r. sędzia sprawozdawca wyznaczył termin rozprawy na dzień 27 kwietnia 2016 r. o czym nakazał zawiadomić strony i wezwać na ten termin świadków. Zarządzenie to zostało wykonane w dniu 25 marca 2016 r.

Dowód: zarządzenie z dnia 02.03.2016 r. /k.52 akt sprawy I Nc 365/15/,

zarządzenie o wyznaczeniu sprawy z dnia 16.03.2016 r. /k.53 akt sprawy I Nc 365/15/.

Dnia 26 kwietnia 2016 r. wpłynęło do Sądu oświadczenie powoda o cofnięciu pozwu bez zrzeczenia się roszczenia, na co pozwana na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2016 r. nie wyraziła zgody.

Dowód: pismo powoda /k.71 akt sprawy I Nc 365/15/,

protokół rozprawy z dnia 27.04.2016 r. /k.80-81 akt sprawy I Nc 365/15/.

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2016 r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie z racji skutecznego cofnięcia pozwu przed rozprawą.

Dowód: postanowienie z dnia 28.04.2016 r. /k.83-84 akt sprawy I Nc 365/15/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest niezasadna.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że ustawodawca w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. 2004 r., Nr 179, poz. 1843 ze zm. - dalej: „ustawa”) wskazuje, że przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, co oznacza naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy). Przewlekłość postępowania jest pojęciem względnym, a zatem zawsze musi być odnoszona do konkretnych realiów sprawy i przyjętego trybu postępowania.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy ustawy wyraźnie zaznaczyć należy, że warunkiem zasadności skargi jest niezakończenie sprawy w „rozsądnym” terminie, a nie niepodjęcie przez sąd jakiejkolwiek czynności procesowej, czy też podjęcie jej z nieuzasadnionym opóźnieniem (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09.09.2015 r., III SPP 20/15, LEX nr 1794319). Podstawę oceny stanowi zatem całokształt postępowania, jego faktyczna długość a nie poszczególne jego części, nawet jeżeli w tych częściach zasadnie można stwierdzić, że sąd powinien szybciej wykonywać poszczególne czynności, czy też wykonywał pewne czynności nieprawidłowo. Również w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka kładzie się akcent nie na to, że sąd zbyt długo zwlekał z konkretnymi działaniami, ale na to jak długo trwa dane postępowanie od chwili jego wszczęcia, przy uwzględnieniu charakteru tej sprawy, jej złożoności oraz działań stron i sądu (wyrok ETPCz z dnia 02.09.2014, sprawa Siermiński przeciwko Polsce 53339/09, LEX nr 1548282). Zatem tylko wtedy, gdy dane postępowanie jest długotrwałe, czyli trwa ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych dla końcowego rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych, uzasadnione jest stwierdzenie jego przewlekłości.

Tymczasem w niniejszej sprawie nie sposób stwierdzić, aby postępowanie, które tak naprawdę zmierza ku końcowi, było długotrwałe. Sąd Okręgowy wskazuje, że pozew w sprawie wpłynął do Sądu w dniu 20 lutego 2015 r., zaś postanowienie o umorzeniu postępowania zapadło dnia 28 kwietnia 2016 r. Zatem postępowanie w sprawie trwa niewiele ponad 14 miesięcy i wszystko wskazuje na to, że do chwili uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania będzie trwało niewiele dłużej. Okres ten, biorąc pod uwagę charakter sprawy, nie może być uznany za nadmierny, wykraczający poza granice pojęcia „rozsądnego terminu” przewidzianego przepisami powyższej ustawy. Czynności w sprawie były podejmowane sukcesywnie i bez zbędnej zwłoki, o czym świadczy wydanie nakazu zapłaty w niespełna miesiąc po zainicjowaniu sprawy. Wprawdzie zgodzić się należy ze skarżącym, że zarządzenia wydawane przez referendarza sądowego, pierwsze, dotyczące doręczenia nakazu zapłaty, które wykonane zostało po upływie prawie trzech miesięcy od wydania zarządzenia, drugie, dotyczące doręczenia wezwania do usunięcia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, które wykonano po upływie niewiele ponad dwóch miesięcy od daty zarządzenia, oraz trzecie, dotyczące doręczenia postanowienia o oddaleniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, które wykonano prawie po trzech miesiącach od daty orzeczenia, powinny być wykonane niewątpliwie w znacznie krótszym terminie. Jednakże z perspektywy długości całego niniejszego postępowania, które – co jeszcze raz podkreślić należy – zmierza ku końcowi, uchybienia te same przez się nie mogą przemawiać za stwierdzeniem przewlekłości niniejszego postępowania na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 1 przywołanej wyżej ustawy oddalił skargę uznając ją za niezasadną.

SSO Piotr Starosta SSO Janusz Kasnowski SSO Aurelia Pietrzak